

**TIBBIY TA'LIMDA KREATIV YONDASHUV ASOSIDA
TALABALARNING PROFILAKTIK KOMPETENSIYASINI
RIVOJLANTIRISH METODIKASINI TAKOMILLASHTIRISH**

Dalimova Shoir Kasimjanovna

Andijon davlat tibbiyot instituti

Terapevtik stomatologiya kafedrası assisienti

Annotatsiya

Ushbu maqolada stomatologiya yo'nalishidagi talabalarni kasbiy faoliyatga tayyorlashda kreativ yondashuv asosidagi metodikani takomillashtirish masalasi ko'rib chiqiladi. Parodontologiya fani misolida olib borilgan pedagogik tajriba asosida kreativ metodikaning afzalliklari – keys-texnologiya, simulyatsiya, refleksiya, portfel baholash kabi usullarning ta'siri tahlil qilingan. Olingan natijalar kreativ ta'lim metodikasi profilaktik kompetensiyalarni shakllantirishda samarali ekanini ko'rsatdi.

Kalit so'zlar: tibbiy ta'lim, kreativ yondashuv, parodontologiya, profilaktik kompetensiya, keys-texnologiya, simulyatsiya, refleksiya.

Bugungi global axborotlashuv sharoitida tibbiy ta'lim jarayonining zamonaviy talablariga javob berishi, ayniqsa stomatologiya kabi amaliy yo'nalishlarda talabalarning sog'lomlashtirish va profilaktik faoliyatga tayyorligini ta'minlash zarurati dolzarb ahamiyat kasb etmoqda. Jahon tajribasi, xususan AQSH, Yaponiya, Janubiy Koreya va Yevropa mamlakatlarida parodontologiya fanini o'qitishda innovatsion yondashuvlar, shu jumladan kreativ metodlar keng qo'llanilayotganini ko'rsatmoqda [4, 5].

Kreativ yondashuv – bu standart didaktik metodlardan farqli ravishda, talabaning individualligini, ijodiy salohiyatini, reflektiv tafakkurini va kasbiy faolligini rivojlantirishga qaratilgan faol ta'lim shaklidir. Tibbiy fanlar, ayniqsa parodontologiyada bu yondashuv orqali talabalar nafaqat mavjud bilimlarni o'zlashtiradilar, balki real klinik vaziyatlarda mustaqil fikrlash, muammoni tahlil qilish va individual yechim ishlab chiqishga o'rganadilar [2, 6].

Tadqiqotda Andijon davlat tibbiyot institutining Stomatologiya fakultetida tahsil olayotgan 3-kurs talabalari ishtirokida pedagogik eksperiment o'tkazildi. Eksperimental guruhga kreativ metodika asosida keys-texnologiyalar, simulyatsiya, portfel baholash tizimi va diagnostik refleksiya joriy etildi. Nazorat guruhi esa an'anaviy ma'ruza va seminarlar asosida o'qitildi. Dastlabki va yakuniy diagnostika natijalari o'zaro taqqoslanib, statistik tahlil asosida kreativ metodikaning samaradorligi isbotlandi ($\chi^2=7,49$; $p<0,01$) [1, 6, 9].

Tadqiqotda aniqlanishicha, kreativ metodika asosida o'qigan talabalar quyidagi ko'rsatkichlar bo'yicha yuqori natijalarga erishdi:

- Parodontal kasalliklarning klinik belgilarini aniqlashda aniqlik – 86% (nazorat guruhida 64%);
- Gigiyena vositalarini individual tavsiya etish layoqati – 91% (nazoratda 58%);
- Sog'lom turmush tarzini tibbiy-psixologik jihatdan asoslab berish – 79% (nazoratda 52%) [3, 6].

Yangi metodik yondashuvda muammo markazli topshiriqlar, vizual refleksiya jadvallari, teskari aloqa asosida portfel baholash va raqamli platformalarda o'zaro tahliliy muhokamalar o'tkazish singari faol ta'lim shakllariga alohida e'tibor qaratildi [2, 7]. Simulyatsion treninglarda esa talabalar sun'iy bemor modellarida gigiyenik manipulyatsiyalarni bajargan holda, parodontal holatni baholash mezonlarini qo'llashni mustahkamlashdi [8].

Talabalar tomonidan ishlab chiqilgan ijodiy loyihalar, jumladan "Og'iz bo'shlig'i sog'lig'i – oilaviy qadriyat" nomli sog'lomlashtiruvchi aksiyalar, "Tibbiy blogger" sifatida kontent yaratish topshiriqlari ularning profilaktik kompetensiyalarini mustahkamlashga xizmat qildi. Ushbu yondashuv orqali kasbiy motivatsiya, ijtimoiy faollik, jamoaviy ishlash va mustaqil fikrlash layoqati aniq ko'zga tashlandi [2, 6, 8].

Xulosa qilib aytganda, tibbiy ta'limda kreativ yondashuv asosida profilaktik kompetensiyalarni rivojlantirish talabalarni kasbiy faoliyatga chuqur tayyorlash imkonini beradi. Parodontologiya fanida sinovdan o'tkazilgan bu metodika nafaqat bilim, balki kasbiy ko'nikma, kommunikativ madaniyat va reflektiv tahlil qilish salohiyatini oshirishda ham ijobiy ta'sir ko'rsatmoqda. Shuningdek, ushbu

yondashuv boshqa klinik fanlarga moslashtirish uchun didaktik asos bo'la oladi [1, 3, 9].

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Nazarova N.M. Innovatsion yondashuv asosida tibbiy ta'limda kasbiy kompetensiyalarni shakllantirish // Oliy ta'lim muammolari. 2020. №6. B. 123–128.
2. Rustamov M.M. Kreativ ta'lim yondashuvlari va ularning kasbiy kompetensiyaga ta'siri // Ilm-fan va innovatsiya. 2023. №4(19). B. 78–83.
3. Xalikova Z.J. Tibbiy ta'limda pedagogik texnologiyalar // Tibbiyotda ta'lim. 2021. №2. B. 44–47.
4. Gilmanshina S.I., Ibragimov I.M. Development of preventive competence in dental education // Journal of Medical Education. 2022. Vol. 36(2). P. 156–162.
5. Dewey J. How We Think. Boston: D.C. Heath & Co., 1933.
6. Farmonova G.F. Talabalarda profilaktik yo'nalishdagi klinik fikrlashni shakllantirish // Stomatologiyada ta'lim va ilmiy izlanishlar. 2022. №3. B. 29–34.
7. Shamsiyeva D.Yu. Creative learning strategies in health education // Medical Education Research. 2021. Vol. 15(1). P. 97–102.
8. Bektemirov B.X. Tibbiy fanlarni o'qitishda kognitiv va ijodiy yondashuvlar // Ta'limda innovatsiyalar. 2023. №5. B. 65–71.
9. Xamidova M.A. Stomatologiya ta'limida talabalarning profilaktik faoliyatini modellashtirish // Zamonaviy fan va ta'lim. 2020. №3. B. 98–102.
10. Anderson L.W., Krathwohl D.R. A Taxonomy for Learning, Teaching, and Assessing. New York: Longman, 2001.